

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: politologia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Wyższa Szkoła Stosunków
Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie

Data przeprowadzenia wizytacji: 26-27 marca 2021 r.

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	24
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	26
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	30
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	31
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	35
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	37
3. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	38
4. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _ 39

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr hab. Maria Próchnicka, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Radosław Fiedler, ekspert PKA
2. dr Martin Dahl, członek PKA
3. dr Przemysław Foligowski, ekspert PKA z grona pracodawców
4. Maciej Bień, ekspert z grona studentów
5. mgr Grzegorz Kołodziej, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku politologia prowadzonym w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie (dalej również: WSSMiKS, WSSMiKS w Chełmie) odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. W związku ze stanem epidemii ogłoszonym w Polsce od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania, wizytacja przeprowadzona została przez zespół oceniający w formie zdalnej, bez obecności członków zespołu oceniającego w uczelni. Bieżąca ocena stanowi drugą ocenę programową tego kierunku studiów. Poprzednia ocena, która dotyczyła jedynie studiów pierwszego stopnia, została przeprowadzona w roku akademickim 2008/2009 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny oraz jego aktualizacją przedłożonymi przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego, w odniesieniu do studiów drugiego stopnia, został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac egzaminacyjnych/etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, a także spotkań zdalnych przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami, w tym nauczycielami akademickimi, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami ocenianego kierunku. Odnosząc się do studiów pierwszego stopnia należy zaznaczyć, iż w roku akademickim 2020/2021 kształcenie na tym poziomie nie jest prowadzone, dlatego też w trakcie dokonywania oceny nie było możliwości hospitacji zajęć dydaktycznych oraz spotkania z osobami studiującymi na tym poziomie studiów ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	politologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	– nauki o polityce i administracji 91% / 164 pkt ECTS (dyscyplina wiodąca) – historia 9% / 16 pkt ECTS	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	480 godzin / 19 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- polityka samorządowa i administracja	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹	-	826 godzin
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	180 pkt ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	153 pkt ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	65 pkt ECTS

Nazwa kierunku studiów	politologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	praktyczny	

¹ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	– nauki o polityce i administracji 90% / 113 pkt ECTS (dyscyplina wiodąca) – historia 10% / 12 pkt ECTS	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 125 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	480 godzin / 19 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	– administracja rządowa i samorządowa – polityka bezpieczeństwa państwa – administracja publiczna – polityka transgraniczna	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	93
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	535 godzin
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	125 pkt ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	107 pkt ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	75 pkt ECTS

2. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku politologia jest zgodna celami strategicznymi Uczelni sformułowanymi w sposób tak ogólny, że możliwe jest uwzględnienie w ich ramach dowolnej koncepcji kształcenia. Koncepcja kształcenia zakłada prowadzenie studiów na kierunku politologia na poziomie studiów pierwszego oraz drugiego stopnia o profilu praktycznym. W okresie, w którym przeprowadzana była ocena kierunku kształcenie było prowadzone aktywnie wyłącznie na studiach drugiego stopnia, gdyż na studiach I stopnia ostatni nabór kandydatów został przeprowadzony w roku akademickim 2017/2018.

Koncepcja kształcenia określona została w we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, w szczególności tymi, którzy oferują miejsca odbywania praktyk dla studentów kierunku politologia.

W celach kształcenia, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia podkreślany jest praktyczny wymiar kształcenia i przygotowanie absolwentów do pełnienia ról zawodowych w obszarze rynku pracy związanym z kierunkiem politologia. Nie znajduje to jednak odzwierciedlenia w zakładanych efektach uczenia się, co przedstawiono poniżej.

Dyscypliną wiodącą dla kierunku politologia, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia są nauki o polityce i administracji. Udział liczby punktów ECTS związanych z tą dyscypliną jest na obu poziomach studiów niemal identyczny i wynosi odpowiednio 91% na studiach pierwszego stopnia oraz 90% na studiach drugiego stopnia. Udział drugiej z dyscyplin, do której kierunek jest przyporządkowany – historii, jest stosunkowo niewielki i wynosi odpowiednio 9 lub 10%. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin nie znajduje odzwierciedlenia w opisie zakładanych efektów uczenia się, w którym znajdują się liczne odniesienia do wiedzy z zakresu takich dyscyplin, jak nauki prawne, ekonomia i finanse, do umiejętności analizowania procesów i zjawisk ekonomicznych oraz ich prognozowania i modelowania, analizy norm prawnych, jednak bez wskazania tych dyscyplin jako fundamentu dla kierunku, poprzez przyporządkowanie do nich kierunku politologia.

Na poziomie studiów pierwszego stopnia prowadzona jest jedna specjalność – polityka samorządowa i administracja. Na poziomie studiów drugiego stopnia prowadzone są cztery specjalności: administracja rządowa i samorządowa, polityka bezpieczeństwa państwa, administracja publiczna, polityka transgraniczna. Dla żadnej ze specjalności uczelnia nie przedstawiła specyficznych zakładanych efektów uczenia się ani nie określiła jej miejsca w ramach koncepcji kształcenia na kierunku politologia. Efekty uczenia się zostały określone wyłącznie dla zajęć wchodzących do grupy zajęć specjalnościowych, przy czym w przypadku studiów drugiego stopnia, dla zajęć określonych w programie studiów, w tym zajęć specjalnościowych nie określono specyficznych efektów uczenia się.

Ponadto w witrynie internetowej Uczelni na kierunku politologia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia oferowanych jest łącznie 11 specjalności (*administracja rządowa i samorządowa, media i komunikowanie społeczne, obsługa ruchu granicznego, obsługa ruchu lotniczego, obsługa ruchu turystycznego, polityka bezpieczeństwa państwa, samorząd terytorialny i polityka kadrowa, dyplomacja i stosunki międzynarodowe, polityka migracyjna, polityka bezpieczeństwa transportu*). Uczelnia nie przedstawiła programów wszystkich oferowanych specjalności, nie dysponuje również warunkami (kadrowymi, infrastrukturalnymi) umożliwiającymi prowadzenie tak licznej i zróżnicowanej oferty specjalności. Duża część specjalności wymienionych w witrynie internetowej uczelni nie mieści się również w koncepcji kształcenia i zakładanych efektach uczenia się dla kierunku politologia. Są to m.in. takie specjalności, jak: media i komunikowanie społeczne, obsługa ruchu lotniczego, obsługa ruchu turystycznego, polityka bezpieczeństwa transportu. Tak szeroka oferta specjalności, których realizacji Uczelnia nie jest w stanie sprostać, stanowi wyłącznie zabieg o charakterze marketingowym, wprowadza to jednak w błąd kandydatów na studia.

W odniesieniu do studiów pierwszego stopnia Uczelnia nie dostosowała programu studiów od roku akademickiego 2019/2020 do wymagań określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, pomimo, iż Władze Uczelni deklarują kontynuowanie prowadzenia studiów na kierunku politologia na poziomie studiów pierwszego stopnia i podjęcie działań zmierzających do pozyskania kandydatów na te studia. W konsekwencji, efekty uczenia się zakładane dla studiów pierwszego stopnia nie są zgodne z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia

się, określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218) dla poziomu 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji. W pierwszym rzędzie należy wskazać, iż poziom zaawansowania wiedzy zakładanej do opanowania przez studentów w zakresie dyscypliny podstawowej dla kierunku, tj. dyscypliny nauki o polityce i administracji, określony w opisie zakładanych efektów uczenia się, nie jest właściwy dla poziomu 6. PRK, któremu odpowiadają studia pierwszego stopnia. Uwzględniony w opisie poziom zaawansowania wiedzy określany jest jako elementarny (np. K1_W01 „Ma elementarną wiedzę o miejscu i znaczeniu politologii w relacji do pokrewnych dyscyplin naukowych w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych zorientowaną na zastosowanie praktyczne oraz o charakterze ispecyfice przedmiotowej politologii”) lub podstawowy (np. K1_W02 „Zna podstawową terminologię w języku polskim używaną w politologii, oraz pokrewnych dyscyplinach” lub K1_W04 „Ma podstawową wiedzę o człowieku, jako podmiocie kreującym struktury i instytucje o charakterze społecznym, politycznym, prawnym i ekonomicznym, a także o jego działaniach w tych strukturach na poziomie państwa narodowego i w skali międzynarodowej”). W części opisów kierunkowych efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego stopnia w ogóle nie został określony poziom zaawansowania wiedzy (np. K1_W07 „Ma wiedzę dotyczącą funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego oraz o cechach różnych typów kultury politycznej” lub K1_W09 „Posiada wiedzę z zakresu głównych doktryn politycznych, zwłaszcza tych, które oddziaływały na kierunki rozwoju społecznego”). Tymczasem, zgodnie z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się zakładanych do osiągnięcia na 6. poziomie PRK, studenci powinni w dyscyplinie tworzącej podstawy teoretyczne dla kierunku osiągać wiedzę w stopniu zaawansowanym.

W opisie zakładanych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia nie ma też odwołań do dyscypliny nauki o polityce i administracji, pomimo, iż ta dyscyplina została wskazana jako dyscyplina wiodąca. Występują odwołania do dyscypliny politologia (np. K1_W01 „Ma elementarną wiedzę o miejscu i znaczeniu politologii w relacji do pokrewnych dyscyplin naukowych w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych zorientowaną na zastosowanie praktyczne oraz o charakterze ispecyfice przedmiotowej politologii” lub K1_W02 „Zna podstawową terminologię w języku polskim używaną w politologii, oraz pokrewnych dyscyplinach”).

Również opis efektów uczenia się w zakresie umiejętności dla studiów pierwszego stopnia nie uwzględnia stopnia złożoności umiejętności, określonego dla 6. poziomu PRK jako wykorzystanie posiadanej wiedzy do formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów. Na poziomie opisu efektów kierunkowych w sposób bardzo ograniczony zostały określone problemy i typowe zadania związane z działalnością zawodową właściwą dla kierunku studiów. Wśród 19 efektów z zakresu umiejętności zaledwie dwa efekty nawiązują do rozwiązywania problemów i wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem, jednak bez określenia zakresu i charakteru tych zadań i problemów. Są to efekty K1_U06 „Potrafi, wykorzystując różne źródła i techniki, pozyskiwać, selekcjonować i analizować informacje i dane potrzebne dla rozwiązania problemów badawczych oraz określonych zadań pojawiających się w życiu zawodowym” oraz K1_U16 „Umie analizować i oceniać procesy podejmowania decyzji politycznych, budowania strategii wyborczych oraz przewidywać ich konsekwencje, a także proponować rozwiązania konkretnych problemów”. Na poziomie efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów zostały określone w większym zakresie efekty uczenia się związane z nabywaniem umiejętności praktycznych i wykonywaniem

zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem, jednak nadal efekty te albo są opisane niespecyficznym, albo nie określają w sposób precyzyjny zdań, które student będzie umiał wykonać, np. w opisie efektu (dla zajęć *partie polityczne i systemy partyjne*) „Umie przygotowywać dokumenty związane z działalnością partii politycznej (m.in. program, statut) oraz oszacować wysokość publicznych źródeł finansowania tych podmiotów (dotacji i subwencji) nie zostały wymienione wszystkie rodzaje dokumentów (zastosowano określenie m.in.), a z kolei w efekcie „Umie projektować rozwiązania związane z funkcjonowaniem systemów wyborczych w kontekście ich konsekwencji dla partii i systemów partyjnych” nie wiadomo o jakie rozwiązania chodzi i z jakimi aspektami funkcjonowania systemów wyborczych są one związane”. Tak skonstruowany opis zakładanych efektów uczenia się nie odpowiada specyfice profilu praktycznego, poza ogólnymi określeniami nie odnosi się bowiem do konkretnych zastosowań praktycznych nabytej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia.

Opis zakładanych efektów uczenia się, ze względu na ogólny sposób sformułowania poszczególnych efektów, zarówno na poziomie efektów kierunkowych, jak i efektów zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów, nie charakteryzuje w sposób realistyczny, specyficzny oraz trafny wiedzy i umiejętności oraz kompetencji społecznych zakładanych do nabycia przez studentów. Jako przykład efektu uczenia się niepoprawnie zdefiniowanego z punktu widzenia realizacyjności, specyficzności oraz trafności można wskazać efekt K1_U03 „Potrafi prognozować przebieg procesów i zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych w wymiarze krajowym, europejskim, światowym z wykorzystaniem narzędzi i metod z dziedziny nauk społecznych”, który jest efektem sformułowanym nierealistycznie ponieważ zakładane efekty w zakresie opanowania wiedzy na poziomie elementarnym lub podstawowym nie umożliwiają osiągnięcia tego efektu, jest efektem niespecyficznym gdyż w jego opisie nie wskazano, o przebieg jakich procesów i zjawisk chodzi (poza określeniem ich charakteru), a także jest efektem nietrafnym w kontekście celów kształcenia i przyporządkowania kierunku do dyscypliny nauki o polityce i administracji, gdyż odnosi się do wiedzy i umiejętności wykraczających poza zakres tej dyscypliny, ponieważ w opisie zostały ujęte wszelkie zjawiska społeczne. Żaden z efektów uczenia się nie uwzględnia też opanowania metod z dziedziny nauk społecznych. Wśród efektów nietrafnych w przypadku profilu praktycznego – szczególnie w kontekście śladowego uwzględnienia w opisie zakładanych efektów uczenia się efektów ukierunkowanych na nabywanie umiejętności praktycznych związanych z zakresem działalności zawodowej właściwej dla kierunku – należy także wskazać efekty nawiązujące do umiejętności rozwiązywania problemów badawczych oraz prowadzenia pracy badawczej.

W opisie efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego stopnia, związanych z umiejętnościami brak jest uwzględnienia umiejętności korzystania z metod i technik informacyjno-komunikacyjnych niezbędnych we wszelkiej działalności zawodowej, w tym związanej z kierunkiem politologia, szczególnie, że jak wykazano wyżej, w opisie zakładanych efektów uczenia się przewidywane jest np. nabycie przez studentów umiejętności prognozowania przebiegu procesów i zjawisk społecznych, politycznych oraz ekonomicznych, co wymaga umiejętności posługiwania się narzędziami informatycznymi.

Efekty uczenia się zakładane dla kierunku politologia prowadzonego na poziomie studiów drugiego stopnia stanowią niemal wierne powtórzenie efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego stopnia, z tym, że występujący w opisie dla studiów pierwszego stopnia elementarny lub podstawowy stopień zaawansowania wiedzy zastąpiony został wiedzą pogłębioną lub poszerzoną, zaś podstawowe umiejętności, w niektórych przypadkach, umiejętnościami pogłębionymi. Stanowi to

jednak wyłącznie zabieg językowy, bowiem w opisie efektów uczenia się występują wszystkie te błędy i nieprawidłowości, które zostały zdiagnozowane w wyniku analizy efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku.

Podobnie, jak w przypadku studiów pierwszego stopnia – w opisie efektów dla studiów drugiego stopnia nie występuje nazwa dyscypliny wiodącej – nauki o polityce i administracji, lecz nazwa politologia. Nie zostały uwzględnione efekty uczenia się specyficzne dla profilu praktycznego, opisujące efekty w zakresie umiejętności praktycznych związanych z ocenianym kierunkiem. Jedyny, (spośród 14) efektów uczenia się związanych z umiejętnościami, w którego opisie występuje odwołanie do zadań zawodowych (K2_U06 „Potrafi, wykorzystując wiedzę teoretyczną oraz różne źródła i techniki, pozyskiwać, selekcjonować i analizować szczegółowe informacje, dane potrzebne dla samodzielnego rozwiązania problemów badawczych oraz określonych zadań pojawiających się w życiu zawodowym”) jest tylko, nieco przeredagowanym, powtórzeniem opisu dla studiów pierwszego stopnia i podobnie, jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, także na studiach drugiego stopnia nie ma odniesienia do rodzajów „zadań pojawiających się w życiu zawodowym”.

W przypadku studiów drugiego stopnia nie zostały określone specyficzne efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć określonych w programie studiów, zajęciom przypisano efekty kierunkowe. Stanowi to z jednej strony naruszenie postanowień rozporządzenia w sprawie studiów, stanowiącego, iż w programie studiów należy m.in. „określić zajęcia lub grupy zajęć niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów”. Z drugiej strony, brak specyficznych efektów uczenia się dla zajęć określonych w programie studiów uniemożliwia zbudowanie systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się nabywanych przez studentów, a w konsekwencji uniemożliwią potwierdzenie, że studenci te efekty osiągnęli. Ponadto przypisanie efektów kierunkowych do poszczególnych zajęć określonych w programie studiów prowadzi do sytuacji, w której ten sam efekt kierunkowy jest zakładany do osiągnięcia na różnych zajęciach prowadzonych na różnych latach studiów (np. efekt K2_W04 „Ma pogłębioną wiedzę odnośnie struktur i instytucji politycznych i społecznych, ich zasad funkcjonowania i organizacji politycznej ma być osiągany m.in. w wyniku udziału w zajęciach *dostęp do informacji publicznej* oraz *systemy polityczne* na 1. roku studiów drugiego stopnia, a także *komunikowanie polityczne* na 2. roku), bez określenia jakie specyficzne aspekty wiedzy związane z tym efektem są osiągane na poszczególnych zajęciach. W takiej sytuacji nie ma możliwości jednoznacznego ocenienia, czy efekt został osiągnięty, czy nie.

W przypadku niektórych zajęć z grupy zajęć specjalnościowych praktyka przypisywania zajęciom wyłącznie kierunkowych, a więc niespecyficznych dla zajęć, efektów uczenia się doprowadziła do absurdu, np. zajęciom specjalnościowym *biurowość, system kancelaryjny i archiwistyka w administracji publicznej* przypisano efekt kierunkowy „ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu politologii w powiązaniu z pokrewnymi dyscyplinami naukowymi w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych oraz o charakterze i specyfice przedmiotowej politologii”, a zajęciom *informatyzacja w administracji publicznej* przypisano efekt „posiada pogłębioną wiedzę z zakresu metodologii badań politycznych, w tym metod i narzędzi opisu, pozyskiwania danych oraz ich interpretacji”.

Efekty zakładane dla studiów drugiego stopnia, podobnie jak efekty zakładane dla studiów pierwszego stopnia są również niespecyficzne, ze względu na ich nazbyt szerokie ujęcie, a także niemożliwe do osiągnięcia. Dotyczy to np. efektu K2_U02 „Potrafi wykorzystać pogłębioną wiedzę teoretyczną

z zakresu politologii i powiązanych z nią dyscyplin do analizowania genezy, przebiegu i konsekwencji konkretnych procesów i zjawisk politycznych, ekonomicznych, kulturowych, prawnych w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz potrafi formułować własne opinie i dobierać krytycznie dane i metody analiz” – bowiem nie wiadomo, o które dyscypliny powiązane z politologią (powinno być nauki o polityce i administracji) chodzi, a ponadto w opisie zakładanych efektów uczenia się nie jest uwzględniane np. opanowanie wiedzy dotyczącej zjawisk kulturowych występujących w skali lokalnej i globalnej, ani też metod analizy tych zjawisk. Opis efektów uczenia się zakładanych dla studiów drugiego stopnia uwzględnia w rozbudowanym zakresie przygotowanie do prowadzenia badań, w tym samodzielnego rozwiązywania problemów badawczych, nie obejmuje natomiast umiejętności formułowania i testowania hipotez związanych z prostymi problemami wdrożeniowymi – co jest specyficzne dla profilu praktycznego.

Pewien zakres efektów uczenia się zakładanych dla studiów drugiego stopnia jest nie tylko niemożliwy do osiągnięcia, ale także wykracza poza deklarowane przez Uczelnię przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych. Występowanie w opisie takich efektów uczenia się, jak K2_U03 „Potrafi prognozować i modelować przebieg złożonych procesów i zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych w wymiarze krajowym, europejskim, światowym z wykorzystaniem zaawansowanych narzędzi i metod z dyscypliny politologii i nauk społecznych w tym psychologii”, K2_U04 „Posiada pogłębioną umiejętność krytycznej analizy i interpretacji konkretnych norm prawnych, z uwzględnieniem prawa europejskiego, systemu ochrony praw człowieka w Europie oraz prawa dyplomatycznego” sugeruje oparcie kształcenia na kierunku na takich dyscyplinach jak: nauki prawne, ekonomia i finanse, psychologia, jednak koncepcja kształcenia tego nie uwzględnia.

Jednocześnie w opisie efektów zakładanych dla studiów drugiego stopnia pominięto opanowanie przez studentów zaawansowanej terminologii, teorii oraz metodologii nauk o polityce i administracji (w ogóle nie wymieniono nazwy tej dyscypliny), wiedzy z zakresu relacji między strukturami i instytucjami społecznymi i politycznymi w skali krajowej, międzynarodowej oraz zależności między myślą polityczną, doktrynami politycznymi oraz systemami. W opisie efektów uczenia się zakłada się umiejętność analizowania, prognozowania, modelowania procesów i zjawisk społecznych, bez uwzględnienia efektów w zakresie poznania i umiejętności posługiwania się metodami analitycznymi, prognozowania oraz modelowania, jak również efektów związanych z wykorzystaniem nowoczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej wspierającej stosowanie tych metod.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

W odniesieniu do koncepcji, celów kształcenia oraz opisu zakładanych efektów uczenia się zostały zdiagnozowane następujące nieprawidłowości mające charakter trwały, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 1:

1. Brak jest zgodności między deklarowanym przez Uczelnię przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin nauki o polityce i administracji oraz historia, a opisami zakładanych efektów uczenia się dla studiów pierwszego oraz dla studiów drugiego stopnia, z których wynika, że osiągnięcie efektów uczenia się wymaga oparcia kształcenia także na takich dyscyplinach, jak nauki prawne oraz ekonomia i finanse, w więc przyporządkowania kierunku także do tych dyscyplin.

2. Opisy efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia nie tworzą wewnętrznie spójnych struktur, obejmujących efekty uczenia się powiązane ze sobą wzajemnymi relacjami, tworzących skończoną koncepcyjnie całość. Opisy te są zestawem przypadkowo dobranych efektów, z których jedna część nie jest możliwa do osiągnięcia, ponieważ w opisie jednocześnie nie zostały uwzględnione inne efekty warunkujące ich osiągnięcie (np. umiejętność prognozowania procesów politycznych, bez jednoczesnego uwzględnienia umiejętności w zakresie metod prognozowania oraz wykorzystania narzędzi ICT wspierających prognozowanie), a inna część – ponieważ w opisie efektów uczenia się w zakresie nie zakłada się nabycia przez studentów wiedzy, umożliwiającej jej zastosowanie w działalności analitycznej czy prognostycznej. Dotyczy to np. analizowania i prognozowania procesów i zjawisk społecznych, ekonomicznych, czy umiejętności krytycznej analizy norm prawnych.
3. Nie zostały opisane efekty uczenia się zakładane dla specjalności określonych w programie studiów, w przypadku studiów drugiego stopnia zajęciom w grupie zajęć specjalnościowych przypisano wyłącznie efekty uczenia się zakładane dla kierunku, zaprzeczając tym samym istocie specjalności.
4. Opis efektów uczenia się w zakresie wiedzy, zakładanych dla studiów pierwszego stopnia, nie jest zgodny z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. W opisie zakładanych efektów uczenia się określono zbyt niski stopień zaawansowania wiedzy (elementarny lub podstawowy), albo nie określono stopnia zaawansowania wiedzy zakładanej do opanowania przez studentów.
5. Opisy efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, zarówno na poziomie efektów kierunkowych, jak i efektów zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów nie zostały sformułowane w sposób specyficzny i trafny dla profilu praktycznego, bowiem nie zostały w nich określone w sposób sprecyzowany i realistyczny rodzaje i zakres problemów wdrożeniowych oraz zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia, których umiejętność rozwiązywania/realizacji zostanie opanowana przez studenta.
6. W opisach efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia nie uwzględniono umiejętności stosowania technik informacyjno-komunikacyjnych do rozwiązywania problemów oraz realizacji zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia.
7. Na poziomie studiów drugiego stopnia nie przypisano specyficznych efektów uczenia się do zajęć określonych w programie studiów, co stanowi naruszenie wymogu określonego w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.), a także uniemożliwia zbudowanie systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się nabywanych przez studentów, a w konsekwencji potwierdzenie, że studenci te efekty osiągnęli. Praktyka ta doprowadziła także do nieuzasadnionego i przypadkowego przypisywania zajęciom efektów uczenia się, w szczególności zajęciom z grupy zajęć specjalnościowych.
8. Opisy efektów uczenia się zakładanych dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia zawierają liczne efekty sformułowane w sposób nietrafny oraz niespecyficzny lub efekty, które nie są możliwe do osiągnięcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

W doborze treści programowych zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i na studiach drugiego stopnia występują liczne nieprawidłowości, skutkujące brakiem możliwości osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się zakładanych w programie studiów.

W programie studiów pierwszego stopnia nie uwzględniono treści programowych umożliwiających np. osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie podstawowej wiedzy o człowieku, „jako podmiocie kreującym struktury i instytucje o charakterze społecznym, politycznym, prawnym i ekonomicznym, a także o jego działaniach w tych strukturach na poziomie państwa narodowego i w skali międzynarodowej”, podstawowej wiedzy z zakresu zarządzania, rozumienia mechanizmów przebiegu procesów decyzyjnych i podejmowania decyzji, umiejętności prognozowania przebiegu procesów i zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych w wymiarze krajowym, europejskim, światowym oraz wykorzystania narzędzi i metod z dziedziny nauk społecznych stosowanych w prognozowaniu.

W programie studiów drugiego stopnia nie uwzględniono treści programowych umożliwiających np. osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie rozszerzonej wiedzy o człowieku, „jako podmiocie kreującym struktury i instytucje o charakterze społecznym, politycznym, prawnym i ekonomicznym”, pogłębionej wiedzy w zakresie nauk o prawie, poszerzonej wiedzy na temat wybranych kategorii więzi społecznych (ponieważ ograniczono się do stosunków wyznaniowych i etnicznych), mechanizmów przebiegu procesów decyzyjnych i podejmowania decyzji (ponieważ ograniczono się do decydowania politycznego), umiejętności interpretowania i wyjaśniania zachowań człowieka w grupie społecznej oraz więzi w niej występujących, analizowania genezy, przebiegu i konsekwencji konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych, kulturowych, prawnych w wymiarze krajowym i międzynarodowym, pogłębionej umiejętności krytycznej analizy norm prawnych, rozumienia i analizowania zjawisk społecznych (wszelkich, bo w opisie efektu uczenia się nie określono, o jakie zjawiska chodzi).

W przypadku doboru treści programowych na obu poziomach studiów mamy do czynienia z podobnym zjawiskiem, jakie zostało zdiagnozowane w odniesieniu do opisu zakładanych efektów uczenia się, będącym zresztą konsekwencją nieprawidłowości w określeniu i opisie efektów. Dobór treści programowych jest przypadkowy, w pewnym zakresie autonomiczny w stosunku do zakładanych efektów uczenia się. Zamiast celowego i przemyślanego doboru treści wyczerpujących zakres kształcenia wynikający z zakładanych efektów uczenia się, mamy niecelowy zestaw niepowiązanych ze sobą powierzchownych treści, zróżnicowanych tematycznie, a przynależnych problematyce stosunków międzynarodowych, bezpieczeństwa narodowego, komunikacji marketingowej, wybranych aspektów nauk prawnych, ekonomii i finansów.

Opanowanie treści programowych, a tym samym nabycie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia nie jest możliwe ze względu na liczbę godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, zaplanowaną dla poszczególnych zajęć określonych w programie studiów oraz proporcje nakładu pracy studenta przeznaczonego na udział w zajęciach oraz na pracę indywidualną związaną z tymi zajęciami.

Na studiach pierwszego stopnia liczba godzin zajęć zorganizowanych zaplanowanych dla poszczególnych zajęć waha się w przedziale 10–40 godzin, natomiast liczba punktów ECTS przyporządkowanych poszczególnym zajęciom w przedziale 2–7 ECTS. Wyjątek stanowią zajęcia z języka obcego, dla których zaplanowano w cyklu kształcenia 120 godzin zajęć zorganizowanych i przyporządkowano im 25 ECTS oraz seminarium dyplomowe, dla którego zaplanowano 45 godzin zajęć zorganizowanych i przyporządkowano mu 45 ECTS, jak również praktyka zawodowa, dla której zaplanowano 480 godzin (9 ECTS). Z przedstawionego wyliczenia jednoznacznie wynika, że Uczelnia w bardzo ograniczonym stopniu umożliwia studentom nabywanie efektów uczenia się w wyniku udziału w zajęciach zorganizowanych, przerzucając niemal cały ciężar nabywania efektów uczenia się indywidualną pracę studenta związaną z zajęciami określonymi w programie studiów. W przypadku zajęć z grupy treści podstawowych, jak np. *nauka o państwie i prawie* proporcje nakładu pracy studenta związane z udziałem w zajęciach oraz pracy indywidualnej związanej z tymi zajęciami, mają się jak 1:9, *nauka o polityce* – jak 1:5, podobnie *współczesne systemy polityczne*. W grupie treści kierunkowych przykładowe proporcje nakładu pracy studenta związane z udziałem w zajęciach oraz pracy indywidualnej związanej z tymi zajęciami wynoszą – w przypadku zajęć *najnowsza historia polityczna* – jak 1:13, *polityka zagraniczna RP* – jak 1:9, w większości przypadków nakład pracy indywidualnej jest 3–5 razy większy od nakładu pracy związanej z udziałem studenta w zajęciach. Podobnie jest w przypadku zajęć obejmujących grupę treści specjalnościowych, np. proporcje dla takich zajęć określonych dla specjalności polityka samorządowa i administracja, jak: *wprowadzenie do prawa pracy* mają się jak 1:18, dla zajęć *zamówienia publiczne* – jak 1:15. Dla zobrazowania skali nieprawidłowości w określeniu liczby godzin zorganizowanych i proporcji tej liczby do liczby godzin pracy indywidualnej studenta warto wskazać, że na przedstawienie zasad opracowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ) w trakcie zajęć zorganizowanych z przedmiotu *zamówienia publiczne* przeznaczono 1 godzinę, zakładając jednocześnie opanowanie przez studenta umiejętności „dokonania analizy i interpretacji danych zawartych w dokumentach przetargowych pod kątem samodzielnego rozwiązania problemów oraz określonych zadań pojawiających się w życiu zawodowym”.

Z analogicznym podejściem do planowania liczby godzin zajęć zorganizowanych oraz liczby godzin pracy indywidualnej studenta związanej z zajęciami mamy do czynienia na studiach drugiego stopnia. W zdecydowanej części zajęcia zorganizowane są prowadzone w wymiarze 10–20 godzin (wyjątek stanowią zajęcia z grupy treści podstawowych, prowadzone w nieco wyższym wymiarze, seminarium magisterskie oraz zajęcia z języka obcego). Zajęcia specjalnościowe są prowadzone w znakomitej części w wymiarze 10 godzin (poza specjalnością polityka transgraniczna, w ramach której zajęcia w przeważającej części są prowadzone w wymiarze 15 godzin). Liczba punktów ECTS przyporządkowanych zajęciom określonym w programie studiów drugiego stopnia waha się w przedziale od 2–7 ECTS, co także świadczy o tym, że przeważającą część efektów uczelnia się student powinien osiągnąć w wyniku pracy indywidualnej związanej z zajęciami zorganizowanymi.

Proporcje nakładu pracy studenta związane z udziałem w zajęciach oraz indywidualną pracą związaną z tymi zajęciami nie tylko nie umożliwiają osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, ale są także

niewłaściwe dla studiów o profilu praktycznym, w których programie przewagę powinny stanowić zajęcia, w ramach których kształtowane są umiejętności praktyczne. Kształtowanie umiejętności praktycznych nie może być skuteczne, gdy zakłada się, że student większość efektów osiągnie w wyniku pracy indywidualnej, bowiem istotą kształtowania umiejętności praktycznych jest ich nabywanie w ramach bezpośredniego kontaktu z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, obserwującymi czynności praktyczne wykonywane przez studenta. Student musi mieć zapewnioną możliwość przynajmniej jednokrotnego samodzielnego wykonania czynności praktycznej pod nadzorem nauczyciela, a nawet tak minimalny warunek nie jest możliwy do spełnienia, przy założonej liczbie godzin zajęć zorganizowanych na obu poziomach studiów. Ponadto przynajmniej część czynności praktycznych musi być wykonywana w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia oraz specjalnościami realizowanymi w ramach tego kierunku, co jest niemożliwe do osiągnięcia w sytuacji, gdy *gros* nakładu pracy studenta to jest praca indywidualna wykonywana w warunkach domowych. W sylabusach poszczególnych zajęć jako jedna z form pracy samodzielnego studenta, wskazywane jest odbycie wizyty studyjnej w organizacji, instytucji, jednak organizacja takich wizyt, opracowanie programu oraz dobór instytucji do odbycia wizyty studyjnej powinien być zadaniem Uczelni, a nie poszczególnych studentów.

Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej wyniki analizy należy stwierdzić, że Uczelnia nieprawidłowo określiła liczbę punktów ECTS uzyskiwanych na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, wskazując, że zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia liczba ta wynosi 100% liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. W rzeczywistości na zajęciach zorganizowanych uzyskiwana jest przez studentów znikoma liczba punktów ECTS, gdyż z liczby godzin zaplanowanej w programach studiów na obu poziomach, a także proporcji liczby godzin poświęcanej na udział w zajęciach oraz liczby godzin pracy indywidualnej związanej z zajęciami wynika, że przeważającą część efektów uczenia się studenci osiągają poza zajęciami zorganizowanymi.

Programy studiów pierwszego oraz drugiego stopnia na ocenianym kierunku nie spełniają wymogu określonego dla programów studiów o profilu praktycznym, polegającego na przyporządkowaniu zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne więcej niż połowy liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Dla ocenianego kierunku oznacza to, że na studiach pierwszego stopnia takim zajęciom powinno być przyporządkowanych co najmniej 91 ECTS, a na studiach drugiego stopnia – co najmniej 63 ECTS. Uczelnia w opisie programu studiów deklaruje znacznie większe wartości (153 dla studiów pierwszego stopnia oraz 107 dla studiów drugiego stopnia), jednak wykazy zajęć zaliczanych do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na każdym z poziomów studiów wskazują, że Uczelnia dokonała nieprawidłowej kwalifikacji zajęć do tej grupy. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, zgodnie z wymogami określonymi w programie studiów powinny być prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, w przypadku studiów na kierunku politologia – dla zakresu działalności zawodowej związanej z tym kierunkiem oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Wynika z tego niezbicie, że zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne powinny być przypisane efekty uczenia się w zakresie umiejętności związane z działalnością zawodową właściwą dla kierunku politologia oraz że liczba godzin zajęć zorganizowanych powinna umożliwiać wykonywanie przez studentów czynności praktycznych.

Wykaz zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na studiach pierwszego stopnia obejmuje 25 zajęć, a wśród nich albo zajęcia, którym nie przypisano efektów uczenia się w zakresie umiejętności

praktycznych związanych z działalnością zawodową właściwą dla kierunku politologia np. *nauka o polityce, myśl polityczna, najnowsza historia polityczna Polski, nauka o państwie i prawie, marketing polityczny* (w przypadku tych zajęć należałoby oczekiwać określenia efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych związanych z działalnością zawodową politologa), albo zajęcia, którym wprowadzie przypisano efekty uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych związanych z działalnością zawodową właściwą dla kierunku politologia, ale liczba godzin tych zajęć nie zapewnia wyćwiczenia i nabycia przez studentów umiejętności praktycznych. Np. do zajęć *samorząd i polityka lokalna* przypisany jest efekt „potrafi dokonać analizy i interpretacji danych zawartych w aktach prawa miejscowego pod kątem samodzielnego rozwiązania problemów oraz określonych zadań pojawiających się w życiu zawodowym”, ale ze szczegółowego wykazu tematów poruszanych w trakcie zajęć nie wynika, aby studenci wykonywali w ich trakcie jakiegokolwiek analizy i interpretacje aktów prawa miejscowego. Nawet dla zajęć specjalnościowych nie zostały określone efekty uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia, dotyczy to np. zajęć *postępowanie administracyjne czy zamówienia publiczne*. Również zakwalifikowanie zajęć z języka obcego do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie znajduje uzasadnienia w przedstawionych w sylabusie efektach uczelnia się oraz treściach programowych i metodach kształcenia. Nie zostały także scharakteryzowane warunki właściwe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia, w których odbywają się zajęcia zakwalifikowane przez uczelnię do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Analogiczne zastrzeżenia, jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, dotyczą także grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, określonych w programie studiów drugiego stopnia. W wykazie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne Uczelnia nieprawidłowo zamieściła zajęcia o charakterze teoretycznym lub metodologicznym, którym nie przypisano efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych np. *teoria polityki, metodologia badań politologicznych, wielkie religie świata, europejski system ochrony praw człowieka*, ale także zajęcia, w odniesieniu, do których należałoby oczekiwać przepisania im efektów uczenia się związanych z umiejętnościami o charakterze praktycznym, ale tego w programie studiów nie uwzględniono, np. nie przypisano efektów uczenia się o charakterze praktycznym dla zajęć *biurowość, system kancelaryjny i archiwistyka w administracji publicznej* lub *informatyzacja w administracji publicznej*. W przypadku tych ostatnich zajęć, wśród stosowanych metod dydaktycznych wymieniono obsługę systemu ePUAP i wykonywanie zadań na tej platformie, jednak łączna liczba godzin zajęć przeznaczonych na zapoznanie się z platformą i formularzami wynosi 4, co z pewnością nie umożliwia opanowania umiejętności praktycznych w zakresie posługiwania się tą platformą na poziomie profesjonalnym.

Dobór form zajęć na obu poziomach studiów, odznaczający się dominacją zajęć prowadzonych w formie konwersatoryjnej także nie potwierdza praktycznego profilu studiów. Również dobór metod kształcenia jest bardziej właściwy dla nabywania przez studentów wiedzy teoretycznej oraz rozwijania umiejętności o charakterze umysłowym – opisu, typologizowania, porównania, analizy, interpretacji, niż dla osiągania efektów w zakresie praktycznych zastosowań wiedzy oraz definiowania i rozwiązywania problemów wdrożeniowych, a także realizowania zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia. Wśród metod kształcenia dominują wykład z prezentacją multimedialną, studium przypadku, analiza aktów prawnych, materiałów źródłowych, dyskusja dydaktyczna, wyjątkowo w opisie stosowanych metod dydaktycznych występują metody praktyczne, jak sporządzanie pism administracyjnych (zajęcia *Kodeks Postępowania Administracyjnego* na studiach drugiego stopnia), czy obsługa ePUAP (zajęcia *informatyzacja w administracji publicznej*

na studiach drugiego stopnia), które to metody powinny dominować na kierunku studiów o profilu praktycznym.

Programy studiów na obu poziomach nie zapewniają możliwości wyboru zajęć, ponieważ na studiach pierwszego stopnia oferowana jest tylko jedna specjalność, natomiast na studiach drugiego stopnia wybór specjalności jest dokonywany na etapie przyjmowania kandydata na studia, zatem w toku studiów student nie ma już możliwości elastycznego budowania ścieżki kształcenia.

Na obu poziomach studiów w programach studiów uwzględnione są zajęcia umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia te są realizowane w wymiarze 120 godzin w semestrach 1–4, natomiast na studiach drugiego stopnia w wymiarze 40 godzin, w semestrach 2. oraz 3. W sylabusie zajęć z języka angielskiego na studiach pierwszego stopnia podany jest poziom B1 jako poziom biegłości językowej osiąganym przez studenta, co pozostaje w sprzeczności z opisem efektu uczenia się w zakresie znajomości języka na poziomie efektów kierunkowych dla studiów pierwszego stopnia – tam wskazano poziom B2. Na studiach drugiego stopnia w opisie efektów uczenia się zakładanych dla zajęć z języka angielskiego uwzględniony jest efekt związany z opanowaniem terminologii z zakresu nauk społecznych oraz politologii, jednak program i tematyka konwersatoriów nie obejmują zapoznania się ze specjalistyczną terminologią, co skutkuje nieosiągnięciem przez studentów zakładanego poziomu biegłości językowej określonego dla poziomu 7. PRK.

Na obu poziomach studiów, w programach studiów uwzględniona jest *praktyka zawodowa*. Na studiach pierwszego stopnia praktyka zawodowa w łącznym wymiarze 480 godzin została umieszczona w semestrze 2., 3 oraz 4. W programie studiów nie został określony wymiar praktyki zawodowej w miesiącach, jednak wymiar w godzinach wskazuje, iż nie jest spełniony wymóg uwzględnienia w programie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym co najmniej sześciomiesięcznej praktyki. Nie jest też uzasadnione umieszczenie praktyki w środku cyklu kształcenia na studiach pierwszego stopnia. Efekty uczenia się zakładane dla praktyki zawodowej zostały określone bardzo ogólnie, nie doprecyzowano w nich zakresu i rodzajów wykonywanych zadań, nie można zatem stwierdzić, jakie umiejętności praktyczne zostaną nabyte przez studenta w wyniku odbycia praktyki, ani też, czy liczba godzin zajęć zaplanowania dla praktyk w programie studiów oraz przyporządkowana im liczba punktów ECTS jest uzasadniona. Ponadto, ponieważ nie zostały określone efekty uczenia się zakładane dla każdego etapu praktyki, nie można stwierdzić, czy są one zróżnicowane i czy zapewniony jest postęp w osiąganiu efektów uczenia się w wyniku realizacji poszczególnych etapów praktyki.

W programie studiów drugiego stopnia praktyka zawodowa w łącznym wymiarze 480 godzin (odpowiadającym trzem miesiącom) została umieszczona w 1., 2. oraz 3 semestrze (po 160 godzin w każdym). Podobnie, jak w przypadku studiów pierwszego stopnia, efekty uczenia się zakładane dla praktyk na studiach drugiego stopnia, są niespecyficzne, sformułowane w sposób bardzo ogólny. W opisie efektów uczenia się nie zostały określone ani specyficzne umiejętności praktyczne do opanowania przez studenta, ani rodzaje oraz zakres zadań do wykonania. W udostępnionych przykładowych dwóch dziennikach praktyk opisy wykonanych przez studenta zadań w jednym z nich mają charakter bardzo ogólny, np. analiza i interpretacja dokumentacji służbowej, realizacja zadań służbowych, aktywne uczestnictwo w sprawach służbowych, zdobywanie nowych umiejętności samokształcenie, w drugim dzienniku opisy czynności są bardziej precyzyjne, ale ich zakres przedmiotowy jest z jednej strony bardzo zróżnicowany, a z drugiej w niewielkim stopniu powiązany z umiejętnościami praktycznymi właściwymi dla kierunku politologia, ponieważ obejmuje czynności

związane np. z organizacją konferencji, gospodarką samochodową i rozliczaniem kart drogowych, opracowaniem zapotrzebowania na sorty mundurowe, rejestrowaniem dokumentacji przychodzącej i wychodzącej, itp., co wskazuje na brak jakiegokolwiek programu praktyki. Warto w tym kontekście zauważyć, że w Uczelni obowiązuje regulamin studenckich praktyk zawodowych, który określa program i sposób zaliczania praktyk studenckich, wskazując, iż podczas praktyk każdy student na danym kierunku jest zobowiązany do zrealizowania takich samych efektów uczenia się, przewidzianych w programie studiów i udokumentowania ich realizacji. Jednak brak określenia na ocenianym kierunku specyficznych dla praktyk zawodowych efektów uczenia się, a co za tym idzie brak programu praktyk prowadzi do sytuacji, w której z jednej strony studenci nabywają takie efekty, jakie są możliwe do osiągnięcia w instytucji, w której odbywają praktykę i realizują właściwe tej instytucji zadania, a z drugiej, że nie osiągają tych samych efektów uczenia się.

Uczelnia w oparciu o zawarte porozumienia z partnerami z otoczenie społeczno-gospodarczego zapewnia miejsca praktyk dla studentów. Jednak dobór instytucji, w których studenci mogą odbywać praktyki nie jest w pełni dostosowany do celów kształcenia oraz efektów uczenia się zakładanych dla kierunku politologia, bowiem wśród instytucji, z którymi Uczelnia zawarła umowy w sprawie organizacji praktyk znajduje się np. Park Wodny w Chełmie, Polska Kancelaria Pomocy Kryzysowej w Warszawie, szkoła działająca w sieci szkół Williams.

Student może zostać skierowany na praktykę przez Uczelnię lub samodzielnie wskazać instytucję, która wyrazi gotowość jego przyjęcia na praktykę. W regulaminie ani w programie studiów na ocenianym kierunku nie określono jednak, jakie warunki musi spełnić instytucja w odniesieniu do zakresu jej działania, typu, skali działania, aby mogła być zaakceptowana jako miejsce odbywania praktyk dla studentów kierunku politologia. Na wniosek jednostki, w której realizowane będą praktyki studenckie, przed rozpoczęciem praktyk podpisywana jest umowa w sprawie praktyk. Student może zaliczyć praktykę w ramach wykonywanej pracy lub stażu. Warunkiem zaliczenia jest udokumentowanie osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się, co jest niemożliwe w sytuacji, gdy dla praktyk nie zostały określone specyficzne efekty uczenia się. W regulaminie nie została także określone warunki i zasady odbywania praktyki zawodowej w ramach pracy zawodowej ani sposoby dokumentowania osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Regulamin praktyk określa również, iż dokumentację dotyczącą praktyk, będącą podstawą zaliczenia praktyk stanowi dziennik praktyk lub sprawozdanie z realizacji efektów uczenia się w przypadku osób zaliczających praktykę w ramach pracy/stażu. Studenci zobowiązani są prowadzić na bieżąco dokumentację w dzienniku praktyk, w postaci codziennych zapisów czynności wykonywanych podczas praktyk, potwierdzonych pieczęcią placówki i podpisem opiekuna praktyki z ramienia instytucji. W regulaminie nie zostały określone wymagania dotyczące kwalifikacji, doświadczenia i kompetencji, jakie powinny spełniać osoby pełniące funkcję opiekunów praktyk.

Nadzór dydaktyczny nad praktykami sprawuje koordynator praktyk, który wyznaczany jest przez Rektora. Do zadań koordynatora praktyk należy w szczególności: współpraca z instytucjami, które wyraziły gotowość przyjęcia studenta na praktykę lub do których student został skierowany na praktykę przez Uczelnię, przedstawianie Rektorowi do akceptacji propozycji porozumień z podmiotami przyjmującymi studentów na praktyki, nadzór nad przebiegiem praktyk, kontrola praktyk (określa przy tym dopuszczalne formy kontroli), ocena dokumentacji dostarczonej przez studentów z odbytych praktyk, zaliczenie praktyk poprzez dokonanie wpisu do indeksu, karty ocen, protokołu i dziennika praktyk lub sprawozdania.

W sytuacji braku określenia specyficznych efektów uczenia się zakładanych dla praktyk sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w wyniku praktyki jest bezprzedmiotowe, bo nie wiadomo, jakie efekty były zakładane do nabycia przez studenta.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

W odniesieniu do realizacji programu studiów zostały zdiagnozowane następujące nieprawidłowości, mające charakter trwały, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 2:

1. Dobór treści programowych nie umożliwia osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla kierunku politologia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia. W programach studiów na obu poziomach nie uwzględniono z jednej strony licznych treści programowych związanych z analizowaniem, interpretowaniem, prognozowaniem, modelowaniem zjawisk i procesów społecznych, ekonomicznych, interpretowaniem norm pranych, procesem podejmowania decyzji, z drugiej strony nie zapewniono celowego doboru treści programowych, podporządkowanego koncepcji kształcenia i zakładanym efektom uczenia się.
2. Programy studiów na kierunku politologia, na obu poziomach studiów, nie spełniają wymogu przyporządkowania zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne więcej niż połowy liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Zajęcia zakwalifikowane w programie studiów do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie spełniają na obu poziomach studiów wymogów określonych dla takich zajęć, to znaczy nie są prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia oraz w trakcie tych zajęć studenci nie wykonują czynności praktycznych.
3. W programach studiów na obu poziomach została niewłaściwie określona liczba punktów ECTS przyporządkowana do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. W każdym z programów liczba ta jest równa liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Tymczasem studenci, zgodnie z szacowanym nakładem pracy – wyrażonym w programach studiów liczbą punktów ECTS przyporządkowaną do poszczególnych zajęć – poświęcają kilkakrotnie (niekiedy nawet kilkunastokrotnie) więcej czasu na pracę indywidualną związaną z zajęciami niż na udział w zajęciach, nie jest zatem możliwe, by osiągalni wszystkie, a nawet większość efektów uczenia się na zajęciach zorganizowanych.
4. W programach studiów na obu poziomach zajęciom do wyboru przyporządkowano mniej niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.
5. Liczba godzin zajęć określona w programach studiów na obu poziomach dla poszczególnych zajęć objętych programem studiów oraz proporcje liczby godzin zajęć zorganizowanych i liczby godzin pracy indywidualnej studenta związanej z tymi zajęciami zostały ustalone w sposób uniemożliwiający osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, ponieważ liczba godzin zajęć zorganizowanych w przypadku wszystkich zajęć objętych programem studiów na każdym z poziomów jest wielokrotnie – niekiedy nawet kilkunastokrotnie – niższa, niż szacowana liczba godzin pracy indywidualnej studenta związanej z tymi zajęciami, co

oznacza, że studenci powinni zdecydowaną większość efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności opanować samodzielnie.

6. Dobór metod kształcenia nie jest właściwy dla kierunku studiów o profilu praktycznym. W programie dominują metody ukierunkowane na nabywanie przez studentów wiedzy oraz umiejętności umysłowych, w bardzo ograniczonym zakresie stosowane są metody praktyczne kształtujące umiejętności w zakresie formułowania i rozwiązywania problemów wdrożeniowych właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia oraz realizacji typowych zadań zawodowych związanych z tym kierunkiem.
7. Liczba godzin praktyki zawodowej określona w programie studiów pierwszego nie spełnia wymagań dla praktyki w wymiarze 6 miesięcy.
8. Dla praktyk zawodowych na obu poziomach studiów zostały określone ogólne efekty uczenia się, w których nie zostały sprecyzowane umiejętności praktyczne właściwe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia, a co za tym idzie w programie praktyk nie określono rodzajów oraz zakresu zadań zawodowych, typowych dla kierunku, które student powinien realizować w ramach praktyki na ocenianym kierunku. Ponadto, pomimo, iż praktyka została na każdym z poziomów podzielona na etapy, nie zostały określone specyficzne efekty uczenia się dla praktyk każdego etapu oraz programy praktyk do zrealizowania w każdym z etapów.
9. Nie zostały określone i wdrożone zasady doboru miejsc odbywania praktyk przez studentów, w tym kryteria określające wymogi, jakie muszą spełniać miejsca odbywania praktyk. W konsekwencji wśród instytucji, z którymi Uczelnia zawarła umowy w sprawie organizacji praktyk, znajdują się instytucje niezwiązane profilem działalności z działalnością zawodową właściwą dla kierunku politologia.
10. Nie zostały określone wymagania kwalifikacyjne jakie powinni spełniać opiekunowie praktyk zawodowych na kierunku politologia.
11. Proces sprawdzania i oceniania efektów uczenia się nabywanych przez studentów na praktykach jest bezprzedmiotowym, ponieważ brak jest określenia specyficznych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych oraz dla każdego etapu praktyk.
12. Uczelnia umożliwia zaliczanie praktyk zawodowych w ramach pracy zawodowej lub staży, jednak nie określiła warunków i zasad odbywania praktyki zawodowej w ramach pracy zawodowej, ani sposobów dokumentowania osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Warunki te nie zostały także doprecyzowane w programie studiów na kierunku politologia. Nie została zatem zapewniona jakość procesu zaliczania praktyk zawodowych realizowanych w ramach pracy zawodowej lub staży, a w szczególności jego rzetelność i wiarygodność.
13. Na studiach drugiego stopnia nie umożliwiono osiągnięcia przez studentów zakładanego poziomu biegłości językowej określonego dla poziomu 7. PRK, ponieważ w programie zajęć z zakresu znajomości języka nie została uwzględniona specjalistyczna terminologia z zakresu nauk o polityce i administracji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Przyjęcie na studia pierwszego oraz na studia drugiego stopnia odbywa się wyłącznie na podstawie spełnienia przez kandydatów wymagań formalnych, tj. – w przypadku studiów pierwszego stopnia na podstawie posiadania przez kandydata matury, a na studia drugiego stopnia – na podstawie posiadania dyplomu ukończenia co najmniej studiów pierwszego stopnia. Kandydatom nie są stawiane żadne wymogi o charakterze merytorycznym. Warunki i zasady kwalifikacji na studia nie zapewniają selektywności w doborze kandydatów, ani też przyjęcia na studia kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się dla danego poziomu studiów na ocenianym kierunku w czasie i przy poniesieniu nakładu pracy określonym dla tego poziomu.

Zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego zostały określone w regulaminie studiów.

Wymagania stawiane pracom dyplomowym zostały określone w dokumencie Zalecenia dotyczące redakcji pracy dyplomowej (licencjackiej i magisterskiej). Są to jednak zalecenia o charakterze uniwersalnym, nie uwzględniają one specyfiki prac dyplomowych na kierunku politologia ani profilu praktycznego. W zaleceniach określona została struktura pracy dyplomowej oraz scharakteryzowana zawartość poszczególnych elementów struktury pracy, z wyraźnym ukierunkowaniem pracy dyplomowej, jako pracy badawczej, potwierdzającej przygotowanie studenta do prowadzenia badań lub jego udział w badaniach. Zalecenia dotyczące prac dyplomowych nie uwzględniają, poza pracami badawczymi, innych rodzajów prac, właściwych profilowi praktycznemu.

Zalecenia te znajdują odzwierciedlenie w celach, zakładanych efektach uczenia się i treściach programowych zajęć prowadzących na każdym z poziomów studiów do przygotowania pracy dyplomowej, tj. *seminarium dyplomowego* na studiach pierwszego stopnia oraz *seminarium magisterskiego* na studiach drugiego stopnia. Przygotowanie pracy dyplomowej i sama praca są zogniskowane na realizacji projektu badawczego i przedstawienia jego wyników w pracy dyplomowej, nie uwzględnia się innych rodzajów prac, np. związanych z formułowaniem i rozwiązywaniem problemów o charakterze wdrożeniowym lub realizacji złożonych zadań praktycznych właściwych dla sektorów działalności zawodowej związanych z kierunkiem politologia. Przyjęcie zasady o wykonywaniu na ocenianym kierunku wyłącznie prac dyplomowych o charakterze badawczym jest niezgodne z profilem praktycznym określonym dla tego kierunku i skutkiem nieprawidłowego określenia efektów uczenia się dla ocenianego kierunku politologia, niezgodnych z jego profilem, co zostało zdiagnozowane i opisane w analizie stanu faktycznego w kryterium 1.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, a także zaliczania kolejnych etapów studiów oraz zasady dotyczące procesu dyplomowania zostały określone w regulaminie studiów i w szczególności gwarantują one studentom prawo do informacji o warunkach zaliczenia zajęć i szczegółowych kryteriach przyznawania ocen, informacji o uzyskanych ocenach i ich uzasadnieniu. Regulamin studiów zawiera także zasady

postępowania w przypadku przypisania sobie przez studenta autorstwa cudzej pracy, jej fragmentu lub wyników cudzych badań, określony w nim został także wymóg sprawdzenia pracy dyplomowej w JSA.

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się zakładanych dla poszczególnych zajęć określonych w programie studiów nie zostały określone, co oznacza niespełnienie wymogu zawartego w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.), stanowiącego, że w programie studiów określa się sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia. Dla poszczególnych zajęć zostały określone wyłącznie formy sprawdzania, jak np. egzamin, kolokwium, projekt/prezentacja, aktywność na zajęciach, pisemna praca cząstkowa, sprawozdanie, bez określenia rodzajów i tematyki, projektów, prac pisemnych, sprawozdań w powiązaniu z efektami uczenia się i treściami programowymi zajęć. W przypadku studiów drugiego stopnia, na których zajęciom nie przypisano w programie studiów specyficznych efektów uczenia się, zastosowany sposób opisu metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się nabytych przez studentów jest szczególnie bezużyteczny, a też dobitnie unaocznia nieprawidłowości wynikające z braku określenia specyficznych efektów uczenia się. Np. dla zajęć *informatyzacja w administracji publicznej* (studia drugiego stopnia) określono w zakresie umiejętności efekt „potrafi kierować pracą zespołu”, dla którego to efektu metodą sprawdzenia jego osiągnięcia jest aktywność studenta na zajęciach, przy czym nie określono, w jaki sposób aktywność na zajęciach (jakie rodzaje tej aktywności, w jaki sposób mierzone) miałyby dowodzić opanowania przez studenta umiejętności kierowania zespołem. Dodatkowo, wskazano, że aby uzyskać ocenę bardzo dobrą w zakresie umiejętności student „posiada w pełni opanowaną umiejętność/zdolność wykonania czynności dotyczących elektronicznego załatwienia spraw na stronach instytucji realizujących zadania publiczne wraz z zakładaniem konta użytkownika oraz podpisaniem dokumentów i odebraniem urzędowego poświadczenia odbioru”, jednak, ani w efektach uczenia się zakładanych dla omawianych zajęć nie uwzględniono efektu związanego z opisaną wyżej umiejętnością, ani w metodach weryfikacji efektów uczenia się nie opisano charakteru i zakresu zadań jakie będzie realizował student, aby dowieść opanowania tej umiejętności. Za to obsługę e-PUAP wskazano jako metodę dydaktyczną. Dla zajęć *nadzór i kontrola w administracji publicznej* (studia drugiego stopnia) określono w zakresie umiejętności trzy efekty uczenia się: „posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych i politycznych, oraz dokonania pogłębionej o teoretyczne podstawy oceny tych zjawisk w sferze politologii przy zastosowaniu metod badawczych”, „potrafi kierować pracą zespołu”, „potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach”. Metodami sprawdzenia i oceny tych umiejętności są projekt/prezentacja, bez określenia rodzaju i tematyki oraz aktywność na zajęciach bez określenia charakteru tej aktywności. Jednocześnie, aby otrzymać bardzo dobrą ocenę umiejętności student powinien „samodzielnie prowadzić prace badawcze, w sposób optymalny osiągnąć umiejętność interpretacji i krytyki norm prawnych w obszarze nadzoru i kontroli”. Samodzielnie student będzie wykonywał zadania domowe, przy czym nie określono rodzaju i tematyki tych zadań.

Przedstawione przykłady doboru metod (a właściwie form) sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów są typowe dla programów studiów na obu poziomach. Pozornie metody te zostały wybrane i opisane w programie studiów. Jednak w rzeczywistości zakładane efekty uczenia się, formy ich sprawdzania oraz charakterystyka stopnia osiągnięcia efektu uczenia się, warunkująca przyznanie studentowi określonej oceny są bez związku, ponieważ charakterystyki stopnia osiągnięcia efektu dotyczą innych efektów, niż te które zostały założone dla określonych zajęć. Ponadto tak ogólne formy, jak aktywność na zajęciach czy opracowanie prezentacji lub projektu,

samodzielna realizacja zadań przez studenta, bez określenia ich rodzaju lub tematyki nie pozwalają na ocenę trafności doboru metod sprawdzania, pod kątem zakładanych efektów uczenia się. Brak określenia rodzaju i tematyki prezentacji, projektów, zadań samodzielnie wykonywanych przez studentów nie pozwala także na ocenę, czy przy ich pomocy możliwe jest sprawdzenie umiejętności praktycznych nabytych przez studentów. Wśród prac etapowych Uczelnia przedstawiła wyłącznie prace (egzamininy kolokwia) sprawdzające efekty uczenia się z zakresu wiedzy. Nie przedstawiła prac etapowych np. projektów realizowanych przez studentów, sprawdzających nabycie przez nich umiejętności praktycznych.

Źródłem wszystkich niezgodności i błędów w doborze metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się nabywanych przez studentów, jest, co podkreślono wyżej, brak przypisania zajęciom określonym w programach studiów na obu poziomach trafnych, dobrze zdefiniowanych efektów uczenia się, co szczególnie uwidacznia się na studiach drugiego stopnia, w których programie zajęciom nie przepisano w ogóle specyficznych efektów uczenia się, ograniczając się do efektów kierunkowych. W przypadku obu programów brak dobrze zdefiniowanych efektów uczenia się przypisanych zajęciom objętym programem studiów uniemożliwił zbudowanie trafnego i skutecznego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganym przez studentów.

Prace dyplomowe na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia mają charakter prac teoretyczno-opisowych lub prac z elementami badawczymi, nie są podejmowane w nich problemy o charakterze wdrożeniowym, wskazujące na opanowanie przez studentów umiejętności zastosowania wiedzy do tworzenia rozwiązań w praktyce działania związanego z kierunkiem politologia, nie potwierdzają zatem nabycia przez studentów umiejętności praktycznych właściwych dla zawodowego rynku pracy związanego z kierunkiem politologia. Tematyka części prac nie jest związana z efektami uczenia się zakładanymi dla kierunku politologia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

W odniesieniu do systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia nabywanych przez studentów w toku studiów i na jego zakończenie zdiagnozowane zostały następujące nieprawidłowości, mające charakter trwały, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 3:

1. Przyjęcie kandydatów na studia na każdym z poziomów następuje bez zastosowania jakichkolwiek zasad i kryteriów kwalifikacji, które zapewniałyby selektywny dobór kandydatów, w oparciu o przesłanki merytoryczne. Uniemożliwia to właściwy dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności pozwalające na osiągnięcie efektów uczenia się dla danego poziomu studiów na ocenianym kierunku w czasie i przy poniesieniu nakładu pracy określonym dla tego poziomu.
2. System sprawdzania i oceniania efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów pierwszego oraz drugiego stopnia nie obejmuje sposobów sprawdzania na tyle zróżnicowanych i dobrze zdefiniowanych, by możliwe było skuteczne sprawdzenie osiągnięcia przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się w tym w szczególności efektów związanych z umiejętnościami praktycznymi. W programie studiów zostały określone nie sposoby, lecz formy sprawdzania poszczególnych rodzajów efektów, dla tych form nie określono ani ich rodzajów, ani zakresu oceny obejmowanego tymi formami.

Efekty uczenia się zakładane dla zajęć określonych w programie studiów, formy sprawdzania efektów oraz charakterystyki stopnia osiągnięcia efektu uczenia się wymaganego do uzyskania przez studenta określonej oceny nie są ze sobą powiązane relacją trafnego przyporządkowania.

3. Prace dyplomowe mają charakter prac teoretyczno-opisowych lub prac z elementami badawczymi, nie są w nich podejmowane problemy o charakterze wdrożeniowym, potwierdzające opanowanie przez studentów umiejętności stosowania wiedzy do tworzenia rozwiązań i realizacji zadań właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem politologia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na wizytowanym kierunku zajęcia są prowadzone ogółem przez 15 osób, w tym 3 pracowników posiadających tytuł profesora, 1 pracownika posiadającego stopień doktora habilitowanego oraz 11 nauczycieli posiadających stopień doktora. 6 z wymienionych osób zatrudnionych jest w WSSMiKS w Chełmie jako podstawowym miejscu pracy. Wśród kadry dydaktycznej prowadzącej kształcenie na kierunku dominują osoby z udokumentowanym dorobkiem w zakresie nauk humanistycznych w takich dyscyplinach jak: historia, filozofia oraz religioznawstwo. W stosunku do przyjętej koncepcji kształcenia istnieje nadreprezentacja wśród kadry pracowników z dorobkiem w dyscyplinie prawo oraz z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych takich, jak historia, filozofia i socjologia. Tylko 4 osoby posiadają udokumentowane wykształcenie oraz dorobek naukowy z zakresu nauk o polityce i administracji. Wszystkie te osoby posiadają stopień naukowy doktora. Podstawowe zainteresowania badawcze oraz zdobyte poza uczelnią doświadczenie zawodowe kadry pokrywają się z tematyką prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli akademickich zajęć. Rekomenduje się ponowne zdefiniowanie relacji między koncepcją kształcenia, przypisaniem kierunku do dyscyplin, efektami kształcenia a dorobkiem kadry dydaktycznej.

Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów, obciążenie godzinowe poszczególnych dydaktyków oraz posiadane przez nauczycieli akademickich kompetencje dydaktyczne umożliwią prawidłową realizację zajęć. Kadra dydaktyczna jest także przygotowana do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość.

Polityka kadrowa uczelni w związku z kształceniem na wizytowanym kierunku opiera się na pozakonkursowym doborze kadr do potrzeb procesu kształcenia. Kryteria doboru są transparentne, a podstawowym warunkiem zatrudnienia jest posiadanie adekwatnego dorobku naukowego oraz kompetencji dydaktycznych. Prowadzący zajęcia na kierunku politologia są oceniani przez studentów i hospitowani. Wyniki ewaluacji i hospitacji przekazywane są władzom uczelni. Brakuje natomiast

procedury wyciągania wniosków z przeprowadzonych ankiet studenckich oraz hospitacji. Często wyniki hospitacji w postaci informacji zwrotnej nie są przekazywane hospitowanym nauczycielom. Udzielanie informacji ma charakter nieformalny. Na wizytowanym kierunku nie są również przeprowadzane okresowe oceny osób prowadzących zajęcia ze studentami. Nie dokonuje się także okresowych przeglądów kadry. Uczelnia prowadzi działania motywujące nauczycieli akademickich do podnoszenia kompetencji oraz rozwoju naukowego, np. wspiera publikację prac naukowych, wyjazdy konferencyjne, wyjazdy w ramach programu Erasmus+, organizuje szkolenia podnoszące kompetencje. Uczelnia nie posiada opracowanych procedur rozstrzygania konfliktów oraz zapobiegania zachowaniom niewłaściwym i sankcjonowania działań nieetycznych i deliktów dyscyplinarnych. Wszelkie działania w tym zakresie mają charakter nieformalny.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kadra prowadząca kształcenie na kierunku jest relatywnie liczna, posiada także udokumentowany dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe, w zakresie prowadzonych zajęć, jednak w niewielkim stopniu, zarówno dorobek naukowy, jak i posiadane doświadczenie zawodowe pokrywa się z zakresem nauk o polityce i administracji. Należy zauważyć pewną nadreprezentację osób o dorobku i doświadczeniu w takich dyscyplinie prawo oraz w dziedzinie nauk humanistycznych. Liczebność kadry, jej stosunek do liczby studentów oraz obciążenie godzinowe są prawidłowe. Polityka kadrowa uczelni w związku z kształceniem na wizytowanym kierunku opiera się na pozakonkursowym doborze kadr do potrzeb procesu kształcenia. Uczelnia prowadzi działania wspierające nauczycieli akademickich w ich rozwoju naukowym i dydaktycznym. Na wizytowanym kierunku brak jest przejrzystych procedur ewaluacji i hospitacji zajęć, brakuje również procedur rozstrzygania konfliktów oraz zapobiegania zachowaniom niewłaściwym. Nie są również prowadzone okresowe przeglądy i ocena kadry dydaktycznej.

W odniesieniu do kadry prowadzącej kształcenie na kierunku politologia zostały zdiagnozowane następujące nieprawidłowości, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 4:

1. Brak wystarczającej liczby osób o dorobku w dziedzinie nauk o polityce i administracji
2. Brak procedur okresowych przeglądów, ewaluacji i oceny kadry dydaktycznej.
3. Brak formalnych procedur rozstrzygania konfliktów oraz zapobiegania zachowaniom niewłaściwym w miejscu pracy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się dopasowanie kadry w zakresie posiadanego wykształcenia i doświadczenia zawodowego pod kątem kwalifikacji wymaganych do kształcenia na kierunku politologia.

2. Zaleca się wprowadzenie procedur okresowych przeglądów, ewaluacji i oceny kadry dydaktycznej. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych zapobiegających powstawaniu w przyszłości nieprawidłowości związanych z kadrą prowadzącą proces kształcenia.
3. Zaleca się wprowadzenie formalnych procedur rozstrzygania konfliktów oraz zapobiegania zachowaniom niewłaściwym.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej, umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem. Uczelnia posiada bazę dydaktyczną, umożliwiającą realizację zakładanych efektów uczenia się. Uczelnia dysponuje budynkiem o powierzchni użytkowej 842,04 mkw., w którym jednocześnie może pomieścić się 279 studentów w siedmiu salach. Sale dydaktyczne są przeznaczone dla następujących ilości studentów: Aula – 100 osób, sala E – 50 osób, sala B – 35 osób, Sala A – 35 osób, sala F – 32 osoby, sala D – 15 osób, sala G – 12 osób. Dziekanat, Rektorat, Biblioteka Uczelniana, Księgownia, pokój socjalny oraz pomieszczenie hotelowe dla przyjeżdżających wykładowców, a także pomieszczenia magazynowe. Sale są przygotowane do stosowania technik audiowizualnych, przy czym we wszystkich aulach jest sprzęt multimedialny.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nieodlagające od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie jest prawidłowa, są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz uzyskanie zakładanych efektów uczenia, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Mankamentem jest brak stałej pracowni komputerowej. Uczelnia w swoich zasobach posiada 20 laptopów dostarczanych do sal, w których realizowane są zajęcia, podczas których wymagany jest dostęp do komputera.

Pomieszczenia dydaktyczne i administracyjne w obydwu budynkach mają zainstalowane okablowanie strukturalne umożliwiające korzystanie z zasobów Internetu. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do stosownego oprogramowania (Microsoft 365) oraz do Internetu. Wszystkie pracownie dydaktyczne Uczelni wyposażone są w systemy multimedialne tj. komputer z dostępem do Internetu, projektor i nagłośnienie umożliwiające realizację projekcji audiowizualnych.

Sale, korytarze, lady, windy, sanitariaty są w zasadzie dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością ruchową, jednak w niektórych miejscach (np. wybrane ciągi komunikacyjne, czy

czytelnia) są na tyle wąskie lub powierzchnia jest ograniczona, że poruszanie się osoby z niepełnosprawnością ruchową może być utrudnione, aczkolwiek nie niemożliwe. Infrastruktura techniczna jest sprawna, a zapewniony studentom dostęp do oprogramowania adekwatny do potrzeb. Biblioteka jest dostępna dla osób niepełnosprawnych, jednak posiadany księgozbiór jest zbyt skromny do prawidłowej realizacji zajęć i osiągnięcia przez studentów zakładanych w programie studiów efektów uczenia. Studenci mają dostęp do jedynie do dwóch stanowisk komputerowych dostępnych w czytelni. Rekomenduje się zwiększenie liczby stanowisk na terenie uczelni z dostępem do komputera. Uczelnia zapewnia w bibliotece dostęp do wypożyczalni internetowej Academica w ramach czytelni komputerowej. Brakuje natomiast dostępu do innych baz naukowych, w tym w szczególności dostępu do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki. Zasoby biblioteczne należy uznać za niewystarczające. Brakuje w nich aktualnych publikacji politologicznych. Pozycje wskazane w sylabusach jako literatura niezbędna w procesie kształcenia są tylko częściowo dostępne w bibliotece, np. wykazana w sylabusie przedmiotu metodologia badań politologicznych literatura obowiązkowa jest niedostępna. Lokalizacja biblioteki na terenie umożliwia swobodny do niej dostęp, natomiast w opinii zespołu oceniającego rekomenduje się zamianę godzin jej otwarcia, tak aby w szerszym zakresie mogli z niej korzystać studenci aktywni zawodowo. Obecnie biblioteka jest czynna w dni powszednie w godzinach od 8 do 15. Zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej z wymogami BHP jest zasadniczo zapewniona. Dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia jest zapewniony we właściwym zakresie. Proces ten jest nieformalny i nie przekłada się w przypadku biblioteki na uzupełnienie zasobów o niezbędną do studiowania literaturę.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stan infrastruktury dydaktycznej uczelni w kontekście potrzeb kształcenia na wizytowanym kierunku może być uznany jedynie za częściowo satysfakcjonujący. Baza dydaktyczna, wyposażenie techniczne i teleinformatyczne są adekwatne do potrzeb związanych z przyjętą koncepcją kształcenia. Budynki Uczelni są co do zasady dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Biblioteka jest dostępna dla studentów, ale jest niewłaściwie wyposażona. W dostępnym w bibliotece księgozborze brakuje pozycji wykazanych w sylabusach jako literatura obowiązkowa. Infrastruktura oraz zasoby biblioteczne podlegają okresowym przeglądom.

W odniesieniu do infrastruktury i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programu studiów na kierunku politologia zostały zdiagnozowane następujące nieprawidłowości, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 5:

1. Brak w zasobach bibliotecznych wykazanej w sylabusach przedmiotów literatury obowiązkowej.
2. Ograniczony dostęp do baz naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się uzupełnienie posiadanych zbiorów literatury oraz zbiorów biblioteki o wykazaną w sylabusach literaturę obowiązkową.
2. Zaleca się zwiększenie dostępu do baz naukowych.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego ma zarówno formalny jak i nieformalny charakter. Podstawą sformalizowanej współpracy Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie z interesariuszami zewnętrznymi jest kilkanaście porozumień, zawartych z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ich zakres jest zróżnicowany, zasadniczo obejmuje jednak współpracę w odniesieniu do możliwości odbywania praktyk studenckich. Odnotować należy również prowadzenie wspólnych badań, wspólne wykorzystywanie infrastruktury (pomieszczeń), organizowanie konferencji naukowych i popularyzatorskich, promocję wiedzy, współpracę w kształtowaniu umiejętności społecznych studentów. Rodzaj, zakres i zasięg działalności części instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi zawarto ww. umowy jest zgodny koncepcją i celami kształcenia, a także odpowiada potrzebom i wymaganiom rynku pracy w odniesieniu do odpowiedniego przygotowania absolwentów kierunku politologia. Współpraca z niektórymi podmiotami jest prowadzona w sposób stały i zauważalny, jej przejawy w odniesieniu do wybranych pracodawców mają wielowymiarowy charakter (m.in. praktyki, konferencje naukowe i popularnonaukowe staże, wizyty studyjne, wolontariat), trudno jednak mówić o systematyczności i zróżnicowaniu w kontekście wszystkich interesariuszy, z którymi zawarte zostały porozumienia. Należy odnotować fakt zawarcia nowych umów w ostatnim roku.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego podkreślali dużą reaktywność i otwartość Uczelni na potrzeby pracodawców i aktualną sytuację na lokalnym rynku pracy, a także możliwość nawiązywania bezpośredniego kontaktu z osobami odpowiedzialnymi za kierunek politologia, brak jednak przesłanek potwierdzających formalny wpływ interesariuszy zewnętrznych na tworzenie i modyfikację zakładanych efektów uczenia się, programów studiów i programów praktyk na kierunku, brak również odzwierciedlenia procesu zasięgania opinii, bądź ich wykorzystywania w przedstawionej dokumentacji, dotyczącej kierunku politologia. Uczelnia deklaruje natomiast dostosowywanie oferty w zakresie proponowanych specjalności do sygnalizowanych potrzeb regionu na podstawie wniosków wynikających z kontaktów z pracodawcami (np. poprzez utworzenie specjalności polityka bezpieczeństwa państwa w związku z rozszerzeniem i powiększeniem zakresu działalności stałej jednostki wojskowej w Chełmie oraz zainteresowaniem służbą w Wojskach Obrony Terytorialnej).

Należy zauważyć istotny, stały i aktywny udział przedstawicieli otoczenia, w tym pracodawców we współpracy z Uczelnią poprzez zatrudnianie praktyków.

W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni i ograniczenia kontaktów bezpośrednich Uczelnia utrzymuje kontakt z przedstawicielami otoczenia, przede wszystkim opierając się na relacjach nieformalnych i bezpośrednich, wykorzystując przy tym podstawowe środki komunikacji online (m.in. przekazując informacje w sieci). Przyjęte rozwiązania pozwalają na zachowanie relacji z otoczeniem, trudno natomiast o przejawy szerokiego zaangażowania otoczenia społeczno-gospodarczego w życie

Uczelni. Warta odnotowania jest inicjatywa otwartych wykładów, szkoleń i seminariów dostępnych online, kierowanych również do przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych.

Brak informacji potwierdzających dokonywanie okresowych i systematycznych przeglądów współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczym, w odniesieniu do programu studiów, weryfikowana jest poprawność doboru instytucji współpracujących, skuteczność form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, a także osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Brak również informacji o dokonaniu również przeglądu doboru podmiotów współpracujących pod kątem adekwatności w odniesieniu do potrzeb Uczelni, a także ewaluacji współpracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma ograniczony wpływ na kształtowanie programu studiów i efektów kształcenia. Kooperacja z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia na kierunku politologia ma głównie charakter nieformalny i nie jest systematyczna. Włączanie pracodawców i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesy określania i weryfikacji efektów kształcenia jest ograniczone, a poziom zaangażowania interesariuszy zewnętrznych we współpracę z Uczelnią, liczba partnerów zewnętrznych, związanych z kierunkiem Politologia wskazują, że współpraca z podmiotami zewnętrznymi, reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze wymaga rozszerzenia, wzmocnienia i usystematyzowania. Cennym i ważnym przejawem tej współpracy, który realnie funkcjonuje jest zaangażowanie praktyków w proces dydaktyczny. Władze Uczelni powinny dokonywać stałej weryfikacji stanu współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, analizując adekwatność doboru interesariuszy zewnętrznych w kontekście założonej koncepcji i celów kształcenia. Wnioski wynikające z tej analizy powinny służyć rzeczywistemu doskonaleniu procesu uczenia się. Zastosowane formy i mechanizmy współpracy powinny również znajdować potwierdzenie i odzwierciedlenie formalne.

W odniesieniu do współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływu na rozwój kierunku na kierunku politologia zostały zdiagnozowane następujące nieprawidłowości, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 6:

1. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, których zakres i zasięg działalności w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, opiera się głównie na kontaktach bezpośrednich i doraźnych, w związku z czym nie można stwierdzić, iż jest ona co do zasady prowadzona systematycznie.
2. Udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z Uczelnią w warunkach ich nieobecności wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni zapewniony jest głównie poprzez kontakty doraźne i bezpośrednie, brak potwierdzenia zaangażowania przedstawicieli pracodawców w tym okresie w odniesieniu do konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów,
3. Nie dokonywano okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujących ocenę poprawności doboru instytucji

współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się dokonywanie systematycznego przeglądu współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz ewaluacji tejże współpracy pod kątem doskonalenia procesu uczenia się, modyfikacji zakładanych efektów kształcenia, programu studiów i programu praktyk.
2. Zaleca się rozbudowanie i zróżnicowanie form i mechanizmów współpracy, w celu zapewnienia rzeczywistego wpływu interesariuszy zewnętrznych na kształtowanie i dostosowywanie programu studiów do potrzeb rynku pracy.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia na kierunku politologia. Ze względu na swoje położenie geograficzne uczelnia posiada podpisanych 9 umów o współpracy bilateralnej, z czego w przypadku trzech podmiotów (Uniwersytet Natchoz – Astana –Kazachstan; Instytut Cywilizacji Światowych – Moskwa - Federacja Rosyjska; Narodowy Uniwersytet Obrony Cywilnej Ukrainy w Charkowie) ich profil działalności odpowiada profilowi kształcenia na wizytowanym kierunku. Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzą wykładowcy z Ukrainy, Francji, Belgii i USA, którzy również uczestniczą w dodatkowych otwartych webinarach tematycznych organizowanych przez uczelnię. Pracownicy uczelni współpracują naukowo z zagranicznymi ośrodkami naukowymi w różnych krajach poprzez wizyty studyjne. Przykładem takiej współpracy jest np. organizacja Transgranicznej Akademii Kobiet na Ukrainie, czy planowane dla kadry i studentów wizyty zagraniczne studyjne, ale także publikacje naukowe, wykłady i uczestniczenie w zespołach badawczych i konferencjach. Studenci na wizytowanym kierunku uczestniczyli też w programie „Europa dla Obywateli”, dzięki któremu mogli przekazać do instytucji Unii Europejskiej swoje uwagi dotyczące przyszłości UE. Odkryło się to podczas wizyty w Brukseli w listopadzie 2019 roku. Uczelnia stwarza możliwość rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku politologia. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów są związane również z otrzymaniem w 2019 roku przez Uczelnię Karty Erasmus+. Uczelnia prowadzi także okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia, które obejmują ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia, czego przykładem są np. plany realizacji 2 tygodniowych praktyk zagranicznych dla studentów w ramach programu Erasmus+, organizacja okrągłego stołu nt. bezpieczeństwa w partnerstwie z Uniwersytetem w Charkowie czy plany utworzenia wspólnego czasopisma naukowego z tym samym podmiotem. Prowadzona współpraca międzynarodowa pozwala na implementację doświadczeń międzynarodowych oraz dobrych wzorców

kształcenia pozyskanych na zagranicznych uczelniach w ramach pobytów stażowych oraz stypendialnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, a także prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się ma charakter stały i jest wystarczające. Uwzględnia także zróżnicowane potrzeby i jest zorientowane na studenta.

Uczelnia zapewnia formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia w zakresie przygotowania prowadzenia działalności zawodowej w obszarach rynku pracy właściwych dla kierunku. Studenci ocenianego kierunku, na mocy zawartego porozumienia, mogą korzystać z usług Polskiej Kancelarii Pomocy Kryzysowej w Warszawie świadczącej usługi związane z doradztwem zawodowym, pomocą prawną oraz wsparciem w sytuacjach związanych z dyskryminacją, mobbingiem, a także innymi sytuacjami zawodowymi i społecznymi. Korzystanie z usług polega na tym, że studenci otrzymują zniżki na usługi oferowane przez podmiot. Studenci uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez osoby będące praktykami w zawodzie. Ponadto w Uczelni planowane jest uruchomienie Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów, jednostki odpowiedzialnej za pomoc w wejściu studentów na rynek pracy. Studenci otrzymują także wsparcie w zakresie korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Po ograniczeniu funkcjonowania Uczelni na stronie internetowej opublikowano filmy instruktażowe dotyczące korzystania z platformy wykorzystywanej do prowadzenia tych zajęć. Opublikowane materiały obejmują dwa kilkuminutowe filmy, które poruszają problematykę wymagań technicznych oraz sposobu logowania do aplikacji MS Teams. Studenci otrzymują bieżące wsparcie od pracowników dziekanatu w zakresie korzystania z narzędzi wykorzystywanych do prowadzenia zajęć

z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Jednocześnie należy zauważyć, że wsparcie kierowane do studentów ogranicza się wyłącznie do pomocy przy zalogowaniu się do aplikacji. Studentom nie zapewnia się wsparcia umożliwiającego efektywne korzystanie z infrastruktury i oprogramowania stosowanego do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Wsparcie studentów wybitnych opiera się na stypendium rektora, które jest przyznawane zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478). Ponadto studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów na zasadach określonych w Regulaminie studiów.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest dostosowane do różnych grup studentów, w szczególności osób pracujących, studentów z niepełnosprawnościami, osób będących rodzicami lub wychowujących dzieci. Studenci ocenianego kierunku mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie studiów. Podstawą uzyskania indywidualnej organizacji studiów jest w szczególności niepełnosprawność, długotrwała choroba, sprawowanie opieki nad najbliższym członkiem rodziny i inne uzasadnione przypadki. Indywidualna organizacja studiów umożliwia ustalenie indywidualnych sposobów i terminów zaliczeń, egzaminów oraz praktyk, a także możliwość nieobecności na zajęciach w wymiarze nieprzekraczającym 50% zajęć z danego przedmiotu. Studentom z niepełnosprawnościami zapewnia się także możliwość dostosowania form weryfikacji osiąganych efektów uczenia się do ich zindywidualizowanych potrzeb na przykład poprzez zmianę formy egzaminu lub zaliczenia z pisemnej na ustną. Uczelnia nie zapewnia wsparcia w zakresie pomocy psychologicznej.

System wsparcia studentów w procesie uczenia się uwzględnia sposób zgłaszania przez studentów skarg i wniosków oraz przejrzyste i skuteczne sposoby ich rozpatrywania. Studenci ocenianego kierunku mogą kierować skargi i wnioski do dziekana. W Uczelni obowiązuje zasada dwuinstancyjności postępowania. Osoba niezadowolona z rozstrzygnięcia może wnieść środek zaskarżenia do rektora.

W uczelni nie funkcjonują mechanizmy obejmujące działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów opierają się na przepisach regulaminu studiów dotyczących komisji dyscyplinarnych. W Uczelni jak dotąd nie pojawiły się przypadki wystąpienia tego rodzaju sytuacji konfliktowych. Ponadto nie funkcjonują żadne zinstytucjonalizowane formy pomocy ofiarom, w przypadku wystąpienia takich zdarzeń. Studenci nie mają także możliwości wzięcia udziału w szkoleniach z zakresu praw i obowiązków studenta, w związku z tym ich świadomość w zakresie przysługujących im uprawnień jest bardzo niska.

W uczelni funkcjonuje system świadczeń dla studentów, który działa sprawnie. Studenci mogą ubiegać się o stypendium socjalne, zapomogę, stypendium dla osób niepełnosprawnych i stypendium rektora. Jednostką właściwą w sprawach świadczeń dla studentów. Studenci mogą kontaktować się z dziekanatem np. w celu uzyskania pomocy w przypadku spraw szczególnie zawiłych.

Nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia są dostępni podczas konsultacji. Należy zauważyć, że w przypadku niektórych osób prowadzących zajęcia czas trwania konsultacji ogranicza się do 15-30 minut. Takie terminy konsultacji nie są adekwatne dla potrzeb studentów i nie pozwalają na zapewnienie wszechstronnej pomocy w sprawach studenckich. W związku z tym, rekomenduje się

wydłużenie czasu trwania konsultacji dla studentów w sposób umożliwiający odpowiednie wsparcie studentów.

Studenti po wcześniejszym umówieniu mogą kontaktować się z dziekanem lub rektorem Uczelni w ramach regularnych konsultacji przeznaczonych dla studentów. Jednostką odpowiedzialną za obsługę administracyjną studentów jest dziekanat. W związku z ograniczeniem funkcjonowania Uczelni kontakt z pracownikami dziekanatu odbywa się za pomocą środków komunikowania się na odległość. Osoby pracujące w dziekanacie posiadają odpowiednie kompetencje i zapewniają studentom pomoc adekwatną do ich potrzeb.

W Uczelni funkcjonuje samorząd studencki, któremu zapewnia się podstawowe warunki do funkcjonowania, w szczególności dostęp do pomieszczeń Uczelni. Samorząd studencki ma znikomy wpływ na warunki studiowania, program studiów i wsparcie studentów. Przedstawiciele studentów nie są członkami ani nie są zapraszani na posiedzenia uczelnianej komisji właściwej w sprawach jakości kształcenia. W Uczelni nie funkcjonują koła ani organizacje studenckie.

Okresowe przeglądy systemu wsparcia studentów mają ograniczony zakres. Pewne elementy, w szczególności możliwość swobodnej wypowiedzi studentów pojawiają się w ankietach, w których oceniają wypełnianie przez nauczycieli akademickich i osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem. Poza tym Uczelnia nie prowadzi okresowych przeglądów wsparcia, obejmujących formy wsparcia, w tym wsparcia w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w ramach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zasięgu oddziaływania, skuteczności systemu motywacyjnego, ani poziomu zadowolenia studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym oraz rozwój i doskonalenia form wsparcia ma charakter podstawowy i wymaga poprawy. Uczelnia w przypadku niektórych aspektów systemu wsparcia studentów nie podejmuje żadnych działań albo prowadzi je w wąskim zakresie. Wsparcie nie przyjmuje zróżnicowanych form umożliwiających odpowiednie przygotowanie do działalności zawodowej. Działania wspierające studentów, które związane są z infrastrukturą i oprogramowaniem stosowanym w zajęciach prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość polegają na pomocy w uzyskaniu dostępu do zajęć. Uczelnia nie stworzyła odpowiednich procedur związanych z przeciwdziałaniem przejawom przemocy lub dyskryminacji, ani form pomocy ofiarom. System motywacyjny, w tym wsparcie studentów wybitnych opiera się funkcjonowaniu świadczeń dla studentów. Jednocześnie należy zauważyć, że wsparcie obejmuje różnorodne grupy studentów. Ponadto funkcjonują przejrzyste zasady zgłaszania i rozpatrywania wniosków. Studenci otrzymują także odpowiednie wsparcie ze strony pracowników dziekanatu. W analizie stanu faktycznego wskazano nieprawidłowości, które przesądzają o propozycji oceny stopnia spełnienia kryterium jako spełnione częściowo, w związku z tym sformułowano zalecenia.

W odniesieniu do systemu wsparcia studentów zostały zdiagnozowane następujące nieprawidłowości, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 8:

1. Brak działań zmierzających do przygotowania studentów do prowadzenia działalności zawodowej.
2. Nieefektywne przygotowanie do korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w ramach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
3. Brak działań mających na celu informowanie i edukowanie studentów w zakresie bezpieczeństwa, przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji lub przemocy oraz brak przejrzystych zasad reagowania w przypadku wystąpienia takich zdarzeń.
4. Brak mechanizmów umożliwiających pomoc ofiarom wszelkim formom dyskryminacji lub przemocy.
5. Nieodpowiednie warunki działalności samorządu studenckiego w zakresie wpływu studentów na program studiów, warunki studiowania oraz wsparcie studentów w procesie uczenia się i nauczania oraz znacząco utrudniające prowadzenie szkoleń z zakresu praw i obowiązków.
6. Brak okresowych przeglądów wsparcia studentów uwzględniających różnorodność form wsparcia, efektywne korzystanie z oprogramowania i infrastruktury stosowanej w ramach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zasięg ich oddziaływania, skuteczność systemu motywacyjnego, poziom zadowolenia studentów, w tym z narzędzi kształcenia zdalnego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie form wsparcia w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej oraz efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w ramach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
2. Zaleca się podjęcie działań mających na celu informowanie i edukowanie studentów w zakresie bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji lub przemocy oraz wprowadzenie przejrzystych zasad reagowania w przypadku wystąpienia takich zdarzeń, a także zapewnienie pomocy ofiarom np. w formie wsparcia psychologicznego dla studentów.
3. Zaleca się stworzenie odpowiednich warunków samorządowi studenckiemu umożliwiających prowadzenie szkoleń z zakresu praw i obowiązków studenta.
4. Zaleca się stworzenie odpowiednich warunków działalności samorządu studenckiego, uwzględniających w szczególności zwiększenie możliwości wpływu studentów na program studiów, warunki studiowania oraz wsparcie studentów w procesie nauczania i uczenia się.
5. Zaleca się wprowadzenie okresowych przeglądów wsparcia studentów uwzględniających różnorodność form wsparcia, efektywne korzystanie z oprogramowania i infrastruktury stosowanej w ramach zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zasięg ich oddziaływania, skuteczność systemu motywacyjnego, poziom zadowolenia studentów, w tym z narzędzi kształcenia zdalnego, a także wykorzystywanie wyników przeglądów do doskonalenia wsparcia i jego form.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W elementarnym zakresie informacja o programie studiów i warunkach jego realizacji jest dostępna na stronie internetowej uczelni. Jednak zakres podawanej informacji, sposób jej prezentacji nie jest przemyślany i nie obejmuje wszystkich potencjalnych grup interesariuszy, w tym przede wszystkim kandydatów na studia (brak jest informacji o kompetencjach oczekiwanych od kandydatów, harmonogramie kwalifikacji na studia) oraz interesariuszy zewnętrznych w tym pracodawców. Strona jest niedostępna cyfrowo dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

Informacja o programie studiów jest szczątkowa, wymienione są zaledwie specjalności oraz przykładowe przedmioty objęte programem studiów I oraz II stopnia. Brakuje informacji o zakładanych efektach uczenia się, kompletnego wykazu zajęć objętych programem studiów na każdym z poziomów studiów, treści programowych, zasad weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych w toku studiów. Poza formalnymi wymaganiami dotyczącymi zaliczania zajęć oraz procesu dyplomowania nie ma informacji o wymaganiach merytorycznych stawianych studentom przy zaliczaniu poszczególnych etapów studiów oraz na etapie dyplomowania.

Do publicznej wiadomości podana jest informacja o możliwości wyboru sposobu 10 specjalności na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia. Jednak nie podano żadnych informacji o warunkach uruchomienia określonej specjalności (szczególnie, że nabór kandydatów na studia nie jest zbyt duży), żadnych informacji o efektach uczenia się zakładanych dla poszczególnych specjalności, warunkach kwalifikacji studentów na poszczególne specjalności.

Podobna sytuacja niedoinformowania występuje np. także w regulaminie praktyk, w którym podana jest informacja, iż „zaliczenie praktyki może nastąpić w ramach wykonywanej pracy lub stażu”, nie podano jednak informacji o wymaganiach i procedurze, która temu towarzyszy.

Poza informacją, że zajęcia są prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie ma dostępnej publicznie informacji o wymaganiach sprzętowych i programowych, wsparciu merytorycznym i technicznym dla studentów uczestniczących w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Nie jest prowadzony systematyczny przegląd i ewaluacja zakresu publicznie dostępnej informacji o programie studiów i warunkach jego realizacji oraz satysfakcji odbiorców tej informacji z udziałem różnych kategorii interesariuszy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia w bardzo ograniczonym stopniu zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach za pośrednictwem strony internetowej Uczelni. Zakres udostępnianej informacji i jej architektura stanowią odpowiedź na elementarne potrzeby informacyjne studentów, brak jest jednak informacji odpowiadającej oczekiwaniom kandydatów na studia oraz pracodawców. Uczelnia nie zapewnia też możliwości systematycznej oceny

dostępu do informacji różnym kategoriom interesariuszy, będących potencjalnymi i faktycznymi odbiorcami informacji o programie studiów na ocenianym kierunku.

W odniesieniu do zapewnienia publicznego dostępu do informacji zdiagnozowane zostały następujące nieprawidłowości, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 9:

1. Dostępna publicznie informacja o programie studiów na kierunku politologia prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, warunkach jego realizacji oraz osiągniętych rezultatach jest adresowana głównie do studentów. Pominięte zostały natomiast bardzo ważne grupy interesariuszy zewnętrznych, jakimi są kandydaci na studia oraz instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcy, co w przypadku kierunku studiów o profilu praktycznym stanowi szczególne niedopatrzenie.
2. Zakres udostępnianej publicznie informacji o programach studiów pierwszego oraz drugiego stopnia nie jest kompletny, nie są bowiem udostępniane informacje o efektach uczenia się zakładanych dla specjalności i zajęć określonych w programach studiów oraz treściach umożliwiających osiągnięcie tych efektów, systemie sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów oraz informacji o warunkach przyjęcia na studia i kryteriach kwalifikacji kandydatów na studia na kierunku politologia. Informacja o ofercie specjalności jest niezgodna ze stanem faktycznym.
3. Nie jest prowadzone monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym w szczególności kandydatów na studia oraz pracodawców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się uwzględnienie wśród odbiorców publicznie dostępnej informacji o programie studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach wszystkich grup potencjalnych odbiorców tej informacji i zapewnienie im publicznego dostępu do informacji zgodnie z ich rozpoznanymi oczekiwaniami i potrzebami.
2. Zaleca się zapewnienie dostępu do kompleksowej informacji o programach studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku politologia oraz o warunkach przyjęcia i kryteriach kwalifikacji kandydatów na te studia.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań umożliwiających zapewnienie publicznego dostępu do kompleksowej informacji o programie studiów warunkach jego realizacji oraz osiągniętych rezultatach, rzetelnej i zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami różnych grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, dostępnej cyfrowo dla wszystkich potencjalnych odbiorców oraz działań pozwalających na utrzymanie i doskonalenie jakości publicznego dostępu do informacji.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór nad kierunkiem politologia sprawuje Dziekan Wydziału Nauk Społecznych. Nie został jednak jednoznacznie i w sposób wyczerpujący określony zakres jego odpowiedzialności za studia na ocenianym kierunku w poszczególnych zakresach – merytorycznym, organizacyjnym oraz administracyjnym. W Uczelni została powołana na podstawie zarządzenia Rektora z 26 sierpnia 2020 trzyosobowa Komisja Jakości Kształcenia, w której skład wchodzi wyłącznie przedstawiciele nauczycieli akademickich. Wzmiankowane zarządzenie Rektora jako zadania Komisji wymienia realizację działań związanych z wprowadzeniem i funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, jednak data wydania zarządzenia Rektora i powołania Komisji wskazują, że w okresie, gdy przeprowadzana była ocena system był na etapie wprowadzania, m.in. opracowania księgi jakości. W Uczelni przeprowadzono incydentalne badania ewaluacyjne, w tym dotyczące satysfakcji studentów z funkcjonowania uczelni oraz prowadzenia zajęć w trybie zdalnym, jednak żadne systematycznie realizowane przedsięwzięcia związane z monitorowaniem programu studiów i jego doskonaleniem nie były realizowane.

W Uczelni nie zostały opracowane i oficjalnie przyjęte zasady dotyczące projektowania programu studiów, jego zatwierdzania oraz wprowadzania zmian w programie. Brak też informacji o uchwałach Senatu Uczelni określających warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia. Nie można zatem stwierdzić, czy warunki te zostały w sposób oficjalny przyjęte.

Programy studiów pierwszego oraz drugiego stopnia na kierunku politologia nie podlegają systematycznej ocenie i przeglądowi. We wzmiankowanym wyżej zarządzeniu Rektora dotyczącym wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia uwzględniona jest ocena programów studiów, jako jedno z zadań realizowanych w ramach WSZJK, jednak zarządzenie to obowiązuje od końca sierpnia 2020.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Nie została określona w sposób jednoznaczny i wyczerpujący odpowiedzialność za program studiów na kierunku politologia prowadzonym na poziomie studiów pierwszego oraz drugiego stopnia o profilu praktycznym, za jego realizację oraz zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia na tym kierunku. Nie jest określone wedle jakich zasad zatwierdzane są programy studiów oraz wprowadzanie zmiany do programów. Nie są przeprowadzane systematyczne przeglądy programów studiów, mające na celu ich aktualizację i doskonalenie, co stanowi naruszenie postanowień rozporządzenia w sprawie studiów. Interesariusze wewnętrzni, w tym studenci oraz interesariusze zewnętrzni nie są zaangażowane w doskonalenie programu studiów na ocenianym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

3. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Ostatnia ocena wizytowanego kierunku na poziomie studiów pierwszego stopnia została przeprowadzona w roku akademickim 2008/2009 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. W uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA nie sformułowano zaleceń.

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Wszyscy członkowie zespołu oceniającego złożyli oświadczenia w brzmieniu:

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

.....
(data, podpis)

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej**Profil praktyczny****Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się****Standard jakości kształcenia 1.1**

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**Standard jakości kształcenia 2.1**

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i

zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl